‘Ecologisch onderzoek herinrichting Regge, Rijssen’

Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Colofon

Titel: **'Ecologisch onderzoek herinrichting Regge, Rijssen'**
Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 12-267
Status: Definitief
Datum: 17 september 2012
Auteur: Ing. J.G. (Janneke) Lindenholz
Veldonderzoek: Ing. M. (Mark) Hoksberg, ing. E. (Erwin) Goutbeek, M. (Michiel) Poolman, ir. A.B. (Arjen) Goutbeek & drs. C. (Cees) Zoon
Eindredactie: Ing. M. (Marco) van der Sluis & ir. D. J. (David) Sietses

Opdrachtgever: Dienst Landelijk Gebied
Contactpersoon: Dhr. J.A. Kamerling

EcoGroen Advies BV
Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64
I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2012)
Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Lindenholz J.G. (2012). 'Ecologisch onderzoek herinrichting Regge, Rijssen; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 12-267. EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoud

Samenvatting en conclusies

1 Inleiding....2
1.1 Aanleiding en doelstelling.... 2
1.2 Situatie en beoogde ontwikkelingen.... 2
1.3 Algemene opzet.... 2

2 Gebiedsgerichte natuurbescherming....3
2.1 Inleiding.... 3
2.2 Natuurbeschermingswet 1998.... 3
2.3 Ecologische Hoofdstructuur.... 4
2.4 Natuur buiten de EHS.... 5

3 Flora en faunawet; onderzoeksmethode....6
3.1 Veldonderzoek.... 6
3.2 Bureauonderzoek.... 7

4 Flora- en faunawet; resultaten onderzoek....8
4.1 Flora.... 8
4.2 Grondgebonden zoogdieren.... 10
4.3 Vleermuizen.... 11
4.4 Broedvogels.... 12
4.5 Amfibieën.... 14
4.6 Vissen.... 14
4.7 Overige soorten.... 15

5 Flora- en faunawet; overzicht mitigerende maatregelen....17
5.1 Toetsingskader.... 17
5.2 Flora.... 17
5.3 Zoogdieren.... 18
5.4 Broedvogels.... 18
5.5 Vissen.... 18
5.6 Grote weerschijnvlinder.... 19

6 Geraadpleegde bronnen....20

Bijlagen
I - Samenvatting natuurwetgeving
II - Begrenzing onderzoeksgebied
III - Inrichtingsschetsen
IV - Ligging van het onderzoeksgebied t.o.v. de Ecologische Hoofdstructuur
V - Natuurtypen in het onderzoeksgebied
VI - Inventarisatiekaarten 1 t/m 7

Samenvatting en conclusies

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Dienst Landelijk Gebied heeft EcoGroen Advies BV een ecologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de voorgenomen herinrichting van de Regge ter hoogte van Rijssen. Specifiek gaat het om deelgebied 6: De Grimbergen en deelgebied 7: Zuna.

De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en het vigerend gebiedsgerichte natuurbescherming. Het onderzoek is gebaseerd op meerdere veldbezoeken in 2012 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Gebiedsgerichte natuurbescherming

Het onderzoeksgebied is gelegen in de EHS. Omdat de beoogde werkzaamheden plaatsvinden binnen de EHS en een aantal natuurdoeltypen zal verdwijnen, treedt er aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden op. De voorgenomen maatregelen betreffen echter natuurgerichte maatregelen. Het is dan ook de vraag of in deze situatie vervolgstappen noodzakelijk zijn. Aanbevolen wordt om in overleg te treden met bevoegd gezag om te bepalen of gecompenseerd moet worden voor de natuurdoeltypen die verloren gaan.

Op basis van de afstand en aard van de ruimtelijke ingrepen wordt ingeschat dat de beoogde plannen geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Natura 2000-gebieden, Beschermde natuurmonumenten of belangrijke natuurwaarden buiten de EHS.

Flora- en fauna in het onderzoeksgebied

- In het onderzoeksgebied zijn de juridisch zwaarder beschermde plantensoorten Waterdrieblad en (verwilderde) Lange ereprijs (beide Ffwet tabel 2) aangetroffen. Andere juridisch zwaarder beschermde plantensoorten worden op basis van het uitgevoerde onderzoek en bekende verspreidinggegevens niet verwacht in het onderzoeksgebied. Wel zijn enkele groeiplaatsen van laag beschermde (tabel 1) plantensoorten en plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen;
- In het onderzoeksgebied zijn geen (potentiële) vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. De Regge met aangrenzende (oever)vegetatie fungeert als vliegroute en foerageergebied;
- In een gemengd bosje in het onderzoeksgebied is een grote hoeveelheid vraatsporen van Eekhoorn (Ffwet tabel 2) aangetroffen. In een iets ten noorden daarvan gelegen naaldbosje - net buiten het onderzoeksgebied - zijn enkele nesten van Eekhoorn aangetroffen. Verder zijn verspreid in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde (Ffwet tabel 1), zoogdiersoorten als Mol, Haas, Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis, Veldmuis, en Aardmuis aangetroffen of te verwachten;
- In het onderzoeksgebied en/of omgeving zijn jaarrond beschermde nesten van Buizerd, Steenuil en Kerkuil aanwezig. Daarnaast zijn diverse watervogels en vogels van bos en struweel broedend te verwachten;
- Ter hoogte van het onderzoeksgebied wordt de Regge door Kleine modderkruiper (Ffwet tabel 2) als leefgebied gebruikt;
- In het onderzoeksgebied worden op basis van bekende verspreidingsgegevens, intensief onderzoek en terreinkenmerken geen juridisch zwaarder beschermde amfibieën verwacht. Verspreid over het onderzoekgebied is wel de aanwezigheid van algemene soorten als Gewone pad, Bastaardkikker, Bruine kikker en/ of Kleine watersalamander te verwachten;
- In het onderzoeksgebied zijn waarnemingen gedaan van de Rode Lijst dagvlinders Grote Weerschijnvlinder (RL ernstig bedreigd) en Groot dikkopje (RL gevoelig). Gezien de terreingesteldheid van het plangebied en bekende verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat er geen reptielen, beschermde weekdieren en ongewervelden aanwezig en te verwachten zijn. Geschikte biotopen voor deze soorten ontbreken.

Uit de effectbeoordeling blijkt dat met de aanwezigheid van enkele soort(groep)en rekening gehouden dient te worden te weten: broedvogels, Kleine modderkruiper en Eekhoorn. Daarnaast is het wenselijk rekening te houden met flora en dagvlinders (zie ook hoofdstuk 4 en 5).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Dienst Landelijk Gebied (contactpersoon dhr. J. Kamerling) heeft EcoGroen Advies BV een ecologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de voorgenomen herinrichting van de Regge ter hoogte van Rijssen. Specifiek gaat het om deelgebied 6: De Grimbergen en deelgebied 7: Zuna.

De Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het EHS-beleid verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek worden, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, de consequenties in beeld gebracht van voorgenomen ruimtelijke ingrepen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming.

1.2 Situatie en beoogde ontwikkelingen

Men is voornemens een traject van circa 6 kilometer Regge tussen Nijverdal en Rijssen her in te richten. Het onderzoeksgebied bestaat uit de loop en de oevers van de Regge, aangrenzende landbouwpercelen en verspreid liggende groene landschapselementen als houtsingels en bosschages (zie bijlage I).

De uit te voeren werkzaamheden bestaan globaal uit het verleggen van de loop van de rivierbedding (hermeandering), het realiseren van nevengeulen en het aanleggen van fiets- en wandelpaden. De huidige Regge zal daarbij gaan fungeren als nevengeul. In bijlage III zijn de concept inrichtingsschetsen opgenomen waarop de geplande ontwikkelingen zijn weergegeven. De definitieve maatregelen worden mede gebaseerd op de resultaten van het voorliggend ecologische onderzoek en het eventuele aanvullende onderzoek.

Ten behoeve van de herinrichting worden veel groenelementen langs de Regge verwijderd. Daarnaast worden twee schuren gesloopt en worden enkele groenelementen gerealiseerd.

1.3 Algemene opzet

Voorliggende ecologische beoordeling is voor een belangrijk deel gebaseerd op verschillende locatiebezoeken in 2012. Verder is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 6 Geraadpleegde bronnen).

Uit het totaal aan verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de mogelijke effecten van beoogde ruimtelijke ingrepen op aanwezige beschermde soorten en gebieden. Daarbij wordt ook kort ingegaan op mogelijkheden tot mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen.

2 Gebiedsgerichte natuurbescherming

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- De Natuurbeschermingswet 1998, een uitwerking van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn waarin de bescherming van de Natura 2000-gebieden is vastgelegd;
- De 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte', waarin het nationale beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen;
- Provinciaal beleid, dat vaak is opgenomen in Omgevingsplannen of Streekplannen. In het provinciaal beleid is bescherming van de natuur binnen de EHS nader uitgewerkt en daarnaast ook de bescherming van ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied, die vaak buiten de EHS liggen.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke activiteiten buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden

De beschermde waarden van een Natura 2000-gebied worden uitgedrukt in de vorm van instandhoudingdoelen voor habitattypen, vogels en/of andere soorten. Plannen of projecten in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied die de kwaliteit van een habitattype of leefgebied kunnen verslechteren of een storend effect kunnen hebben op soorten, moeten getoetst worden op hun gevolgen voor het gebied.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van circa 1,5 kilometer van het plangebied en betreft 'Sallandse Heuvelrug'. Voor dit Natura 2000-gebied zijn instandhoudingdoelen opgesteld voor zes habitattypen, één habitatsoort en drie broedvogelsoorten. Gezien de afstand van het onderzoeksgebied tot het genoemde Natura 2000-gebied en de lokale aard van de beoogde ingrepen, kan gesteld worden dat als gevolg van de plannen geen effecten op de instandhoudingdoelen van Natura 2000-gebied 'Sallandse Heuvelrug' te verwachten zijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Beschermde Natuurmonumenten zijn aangewezen vanwege de aanwezigheid van natuurwaarden, natuurschoon en/of natuurwetenschappelijke betekenis voor dieren of planten. Bij projecten in of in de omgeving van een Beschermd Natuurmonument is noodzakelijk om na te gaan of deze (significante) gevolgen kunnen hebben voor het betreffende gebied.

Beschermde Natuurmonumenten liggen alle op ruime afstand (>10 kilometer) van het onderzoeksgebied. Negatieve effecten op de beschermde waarden van Beschermde Natuurmonumenten zijn dan ook niet te verwachten.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zijn de plannen beschreven voor ruimte en mobiliteit. Hiertoe behoort onder andere de bescherming en realisatie van de Ecologisch Hoofdstructuur, waarvoor de provincies verantwoordelijk zijn gesteld.

De EHS wordt beschermd middels het 'nee, tenzij-regime', wat betekent dat ingrepen alleen mogelijk zijn onder voorwaarden. Er moet sprake zijn van zwaarwegend maatschappelijk belang (waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan) of er kan worden aangetoond dat de beschermde waarden als gevolg van de ontwikkeling of activiteit geen schade ondervinden.

Alleen in bepaalde uitzonderingsgevallen kan van het 'nee, tenzij-regime' worden afgeweken door het toepassen van mitigatie, compensatie en saldobenadering EHS. Ontwikkelingen kunnen in deze gevallen plaatsvinden -naast het ontbreken van reële alternatieven en de aanwezigheid van groot openbaar belang- mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en de resterende schade wordt gecompenseerd. Dit betekent dat gelijktijdig met het vaststellen van het plan, er besloten moet worden over de aard, wijze en het tijdstip van mitigatie, compensatie of andere voorwaarden. De Spelregels EHS (Ministerie van LNV en VROM 2007) en provinciaal beleid geven aanvullende eisen aan mitigatie, compensatie en borging.

EHS in de provincie Overijssel

In de provincie Overijssel bestaat de EHS uit (Provincie Overijssel 2009b):

- Bestaande wateren, natuur- en bosgebieden;
- Gerealiseerde nieuwe natuur: dit zijn cultuurgronden die in de Omgevingsvisie Overijssel zijn aangewezen als nieuwe natuur en die zijn aangekocht, of waar de landbouwfunctie is afgekocht door een subsidie voor functiewijziging;
- Nog niet gerealiseerde nieuwe natuur: dit zijn cultuurgronden, die aangewezen zijn voor het realiseren van nieuwe natuur, maar die nog niet zijn aangekocht of waarvan de landbouwfunctie nog niet is afgekocht;
- Beheersgebieden: dit zijn cultuurgronden waar, onder handhaving van de oorspronkelijke (agrarische) functie, subsidie kan worden gekregen voor een meer op natuur gericht beheer (bijvoorbeeld niet bemesten en later maaien);
- Zoekgebieden: gebieden waarvoor de concrete begrenzing tot een van de hiervoor genoemde categorieën nog niet heeft plaatsgevonden. Hieronder valt ook het stelsel van kleine gebieden en lijnvormige elementen die onderdelen van de EHS verbinden (verbindingszones).

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden' van de EHS, waarbij tevens rekening gehouden wordt met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn (Provincie Overijssel 2009a). De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijk kwaliteiten en beleving van rust.

De wezenlijke kenmerken en waarden worden omschreven als actuele - en voor (deel)gebieden met een natuurbestemming potentiële - waarde, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied. De provincie Overijssel kent geen natuurdoelen meer toe aan gebieden, maar een koers omtrent haar ambities is wel op perceelsniveau weergegeven in het Natuurbeheerplan 2012. Het Natuurbeheerplan is onderdeel van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap, waarmee de provincie (bepaalde) natuur wil behouden en/of stimuleren door middel van subsidies.

Onderzoeksgebied ten opzichte van de EHS

Volgens de begrenzing van de EHS, zoals weergegeven in de Omgevingsvisie van de Provincie Overijssel (2009), ligt het onderzoeksgebied geheel in de Ecologische Hoofdstructuur (zie bijlage IV).

De EHS bestaat hier uit de Regge, bosschages en landbouwgronden die zijn aangewezen als bestaande natuur, gerealiseerde nieuwe natuur of nog te realiseren nieuwe natuur.

Bestaande natuur
Onderdeel van de herinrichtingsmaatregelen is het kappen van meerdere bosjes en groene landschapselementen. Enkele van deze groenelementen zijn aangemerkt als EHS-bestaande natuur. Op de Beheertypenkaart behorend bij het Natuurbeheerplan 2012 van de Provincie Overijssel (Provincie Overijssel 2011) zijn de betreffende landschapselementen (op een bosje na) begrensd als natuurbeheertype 'Droog bos met productie'. Één bosje is begrensd als 'Kruiden en faunarijke akker' (zie ook bijlage V).

Gerealiseerde nieuwe natuur
Eveneens vinden er werkzaamheden plaats in 'gerealiseerde natuur'. Het betreft het graven van de nieuwe waterloop en het realiseren van ruige of natte graslanden. Dat laatste heeft mogelijk al plaats gevonden bij het realiseren van nieuwe natuur. Deze locaties zijn begrenst als natuurdoeltypen 'Nog om te vormen landbouwgronden' en 'Kruiden en faunarijk grasland' (zie ook bijlage V).

Nog te realiseren nieuwe natuur
De maatregelen op de locaties die zijn aangewezen als 'nog te realiseren nieuwe natuur', vormen sowieso geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, omdat juist natuur ontwikkeld wordt en de (potentieel) aanwezige natuurwaarden aanzienlijk zullen verbeteren.

Vervolgtraject

Zoals hiervoor beschreven en weergegeven in de Omgevingsvisie (Provincie Overijssel 2009a) en vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening (Provincie Overijssel 2009b), ligt het onderzoeksgebied geheel in de Ecologische Hoofdstructuur.

De te nemen maatregelen betreffen natuurontwikkeling van de Regge en het omliggende Reggedal. Hiermee zullen de voor het Reggegebied kenmerkende waarden, en daarmee de wezenlijke kenmerken van de EHS, vergroot worden. Daarnaast worden de werkzaamheden zodanig uitgevoerd dat eventuele schade aan natuurwaarden (in de EHS) geminimaliseerd wordt. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de wijze waarop schade op flora en fauna geminimaliseerd wordt.

Wel zullen bepaalde in de EHS-liggende natuurwaarden plaats moeten maken voor nieuwe typen natuur. Aanbevolen wordt om in overleg te treden met bevoegd gezag om te bepalen of deze natuur nog in bepaalde mate gecompenseerd moet worden, of dat de wijziging van natuurdoeltypen juist leidt tot versterking van de EHS. Mogelijk eist bevoegd gezag hiervoor een verdere toetsing, om te bepalen in hoeverre de verloren natuurwaarden weer worden teruggebracht.

2.4 Natuur buiten de EHS

Ook buiten de EHS zijn bos- en natuurgebieden aanwezig. Deze gebieden dragen bij aan belangrijke gebiedskenmerken en dienen daarom behouden te blijven. Tot deze gebieden behoren onder andere weidevogelbeheer- en ganzengebieden. In dergelijke gebieden mag geen waterpeilverlaging of aantasting van de openheid en rust plaatsvinden (Provincie Overijssel 2009).

Volgens de kaarten in de Omgevingsvisie van de Provincie Overijssel zijn er in en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied geen specifieke natuurwaarden buiten de EHS (bijvoorbeeld weidevogelbeheergebied en ganzengebied) aanwezig. Negatieve effecten op dergelijke gebieden zijn als gevolg van de beoogde maatregelen dan ook niet aan de orde.

3 Flora en faunawet; onderzoeksmethode

3.1 Veldonderzoek

Algemeen

In 2012 is voor diverse soortgroepen veldonderzoek uitgevoerd door ervaren ecologen van EcoGroen Advies BV. Tijdens deze bezoeken is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet (Ffwet) en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (Ffwet tabel 2 en 3). De inventarisatie heeft zich vooral gericht op de soortgroepen flora, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen. In onderstaande tekst wordt specifieker ingegaan op de toegepaste methodiek. In combinatie met bekende verspreidingsgegevens is zo een goed beeld ontstaan van de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten.

Onderzoek naar alle soortgroepen met uitzondering van vleermuizen is uitgevoerd op 3, 4 en 6 juli 2012. Het nachtelijk onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden op 7, 9 en 11 juli, 23 augustus, 4 en 12 september 2012.

Begrenzing onderzoeksgebied

Het hele onderzoeksgebied is vlakdekkend bekeken. In de regel is – afhankelijk van de soort – een iets ruimere begrenzing van het onderzoeksgebied gehanteerd dan in het offerteverzoek is aangegeven, omdat sommige soorten slechts ten dele gebruik zullen maken van het terrein.

Flora

Het veldonderzoek voor flora heeft zich hoofdzakelijk gericht op beschermde plantensoorten. Daarnaast is ook aandacht besteed aan de aanwezigheid van kwelindicatoren (zie ook kader 1). Tevens is aan de hand van beschikbare gegevens en biotoopkenmerken een inschatting gemaakt van soorten die tijdens het veldonderzoek niet (meer) vastgesteld konden worden, zoals bepaalde voorjaarsbloeiers.

Kader 1 Kwelindicatoren
Kwelindicatoren zijn een aanwijzing voor de aanwezigheid van uittredend kwel. Kwel heeft vaak een bijzonder waterkwaliteit, wat weer kan leiden tot de aanwezigheid van bijzondere natuurwaarden. Daarnaast geeft de aanwezigheid van kwel(indicatoren) potenties weer voor de ontwikkeling van hoge natuurwaarden. Tijdens het veldonderzoek is gelet op dergelijke typische kwelindicatoren waaronder Gewone dotterbloem, Waterviolier, Egelboterbloem, Beekpunge, Veldrus en Biezenknoppen.

Broedvogels

Broedvogelonderzoek heeft zich vooral gericht op soorten met een jaarrond beschermde nestlocatie, te weten Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstraat, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendief en Zwarte wouw. Tijdens het veldbezoek is van deze soorten in kaart gebracht of (oude) broedvogelnesten aanwezig zijn in het onderzoeksgebied of binnen de invloedssfeer van de plannen. Daarnaast zijn overige broedvogelwaarnemingen ook genoteerd.

Vleermuizen

Nachtelijk onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden om na te gaan of de te kappen opgaande groenelementen een functie hebben als belangrijke (onmisbare) vliegroute en/of foerageergebied. Voor deze functies dienen (volgens het protocol voor

vleermuizenonderzoek) twee veldbezoeken te worden uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal vier weken.

In het onderzoeksgebied is op vier strategische punten gepost tijdens twee veldbezoeken. Alle bezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector[1], rond de avondschemering en bij gunstige weersomstandigheden (droog, niet te koud en nagenoeg windstil).

Grondgebonden zoogdieren

Voor de mogelijk aanwezige zwaar beschermde grondgebonden zoogdier Waterspitsmuis is tijdens het veldonderzoek een biotoopscan uitgevoerd, waarbij eventueel geschikt leefgebied in kaart is gebracht. Tevens is nadrukkelijk gespeurd naar verblijfplaatsen van andere strikt beschermde grondgebonden zoogdieren als Das en Eekhoorn.

Vissen en amfibieën

Om het voorkomen van (beschermde) vis- en amfibieënsoorten vast te stellen zijn de aanwezige wateren met een steeknet onderzocht. Daartoe zijn de waterlopen om de circa 50 meter vanaf de oever bemonsterd, waarbij op de meest kansrijke locaties – duikers, mondingen en plekken met rijke water- en oeverbegroeiingen – extra is bemonsterd. Ook de aanwezige poelen zijn intensief bemonsterd. Vangsten van beschermde soorten (en eventueel biotoopgeschiktheid) zijn op kaart weergegeven.

Overige soorten

Verder is het onderzoeksgebied onderzocht op de overige soortgroepen, waarbij ook sporen zoals prenten, braakballen, uitwerpselen et cetera zijn meegenomen.

3.2 Bureauonderzoek

Naast veldonderzoek is gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens van flora en fauna, afkomstig van verspreidingsatlassen (zie literatuurlijst), overige databanken (onder andere RAVON en waarneming.nl) en beschikbare gegevens bij het Waterschap en de Provincie.

[1] Met een batdetector zijn vrijwel alle vleermuissoorten op naam te brengen.

4 Flora- en faunawet; resultaten onderzoek

4.1 Flora

Verspreidingsgegevens beschermde en Rode Lijst plantensoorten

Uit de aangeleverde floragegevens van Provincie Overijssel (2012) en Waterschap Regge en Dinkel (2008) blijkt dat uit het onderzoeksgebied hoofdzakelijk oude waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend zijn van respectievelijk voor 2000 en 2002. In de gegevens van Provincie Overijssel worden alleen uit het jaar 1988 twee laag beschermde plantensoorten en één Rode Lijstsoort gemeld. Het gaat om: Brede wespenorchis en Gewone dotterbloem (beide Ffwet tabel 1) en Wateraardbei (RL gevoelig). Tijdens de inventarisatie van Waterschap Regge en Dinkel in 2002 zijn de beschermde plantensoorten Steenanjer (Ffwet tabel 2 en RL kwetsbaar), Wilde Marjolein (Ffwet tabel 2) en Brede wespenorchis (Ffwet tabel 1) aangetroffen in het onderzoeksgebied. Op kaart 1 in bijlage VI zijn deze soorten ruimtelijk weergegeven.

Aangetroffen beschermde en Rode Lijst plantensoorten

Tijdens het veldonderzoek zijn in (of in de directe omgeving van) het onderzoeksgebied vier beschermde plantensoorten en is één soort van de Rode Lijst aangetroffen. Op kaart 1 in bijlage VI zijn de vindplaatsen van deze soorten ruimtelijk weergegeven. In onderstaande tekst wordt nader ingegaan op de betreffende soorten.

Waterdrieblad
De middelhoog beschermde plantensoort Waterdrieblad (Ffwet tabel 2 en RL gevoelig) is op twee locaties aangetroffen. Eén van de groeiplaatsen (30 - 40 exemplaren) bevindt zich op de grens van het onderzoeksgebied in een watergang ter hoogte van Pelmolen Ter Horst. De andere groeiplaats (> 100 exemplaren) bevindt zich buiten het onderzoeksgebied in een poel (zie figuur 1). Beide groeiplaatsen zijn niet onderhevig aan de beoogde plannen. Schade op deze soort, als gevolg van de herinrichting, kan zodoende worden uitgesloten.

Figuur 1: Waterdrieblad aangetroffen in een verlandde poel buiten het onderzoeksgebied

Lange ereprijs
Van de middelhoog beschermde Lange ereprijs (Ffwet tabel 2) is één groeiplaats met enkele exemplaren aangetroffen in de tuin rond een stacaravan op vakantiepark Mölke. Het betreffen hoogstwaarschijnlijk ingezaaide exemplaren. Planten die voorkomen op een plaats waar ze aantoonbaar of naar alle waarschijnlijkheid als gevolg van menselijke activiteiten terecht zijn gekomen, zijn niet beschermd middels de Flora- en faunawet (Van Heusden en Vreugdenhil 2008). Overigens wordt de groeiplaats niet aangetast door de plannen.

Wilde marjolein
Op de bekende oude groeiplaats van de middelhoog beschermde plantensoort Wilde marjolein (Ffwet tabel 2) zijn tijdens het veldonderzoek in 2012 geen exemplaren van de soort meer aangetroffen. Ook op andere plaatsen binnen het gebied waar werkzaamheden plaatsvinden, zijn geen groeiplaatsen van wilde Marjolein aangetroffen.

Wel zijn tijdens het veldonderzoek in 2012 net buiten het onderzoeksgebied (iets ten zuiden van het stedelijke gebied van Nijverdal) enkele exemplaren van Wilde Marjolein aangetroffen in een berm. Deze groeiplaats bevindt zich buiten de invloedsfeer van de plannen en ondervindt zodoende geen schade als gevolg van de voorgenomen herinrichting van de Regge.

Steenanjer
Tijdens het veldonderzoek in 2012 is Steenanjer niet meer aangetroffen op de oude groeiplaats (uit 2002). Aldaar en ook op andere plaatsen binnen het gebied waar werkzaamheden plaatsvinden, zijn geen nieuwe groeiplaatsen aangetroffen.

Brede wespenorchis
Op meerdere plekken langs de Regge is de laag beschermde Brede wespenorchis (Ffwet tabel 1) aangetroffen. De exemplaren zijn onder andere aangetroffen op of langs het schouwpad, in het talud van de Regge en langs houtsingels. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden mogelijk enkele standplaatsen verwijderd.

Gewone dotterbloem
Van de laag beschermde Gewone dotterbloem (Ffwet tabel 1) zijn alleen oude waarnemingen (1988) bekend in het onderzoeksgebied (Provincie Overijssel 2012).Hoewel Gewone dotterbloem tijdens het veldonderzoek niet is aangetroffen, is het voorkomen van deze soort wel te verwachten op de oevers van de watergangen in het onderzoeksgebied. De soort bloeit vroeg in het voorjaar en is in juli moeilijk waar te nemen.

Trilgraszegge
Rode Lijstsoort Trilgraszegge (RL gevoelig) is op één locatie op de oever van de Regge aangetroffen. De groeiplaats van Trilgraszegge ligt nabij een te kappen houtsingel. Aanbevolen wordt bij de kapwerkzaamheden de groeiplaats te ontzien.

Vervolgstappen
Zoals uit voorgaande tekst reeds is gebleken treedt geen schade op aan de aanwezige plantensoorten van tabel 2. Wel gaan groeiplaatsen van enkele tabel 1 en Rode Lijst plantensoorten verloren. Voor de laag beschermde en Rode Lijst plantensoorten geldt bij ruimtelijke ingrepen automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet. Schadebeperkende maatregelen zijn daarom juridisch gezien niet noodzakelijk voor zowel laag beschermde soorten als soorten van de Rode Lijst. Waar mogelijk is het wel raadzaam om de standplaatsen van tabel 1- en Rode Lijstsoorten te ontzien. De voorkeur heeft het inpassen van de meest waardevolle groeiplaatsen, zodat deze als bronpopulaties kunnen (blijven) fungeren. Indien dit niet mogelijk is kunnen de belangrijkste groeiplaatsen worden verplaatst (zie § 5.2).

Kwelindicatoren

Tijdens het veldonderzoek zijn verspreid over het onderzoeksgebied een viertal kwelindicatoren aangetroffen, te weten Waterdrieblad, Bosbies, Veldrus en Egelboterbloem. De vindplaatsen van deze soorten zijn weergegeven op kaart 2 in

bijlage VI. Exemplaren van deze soorten zijn allen aangetroffen langs oppervlaktewater.

Uit de verspreidingsgegevens blijkt dat met name oude waarnemingen van kwelsoorten bekend zijn in het onderzoeksgebied (Provincie Overijssel 2012). Het betreft de soorten[2]: Bosbies (1988), Echte koekoeksbloem (1988), Gewone dotterbloem (1988), Holpijp (1988 en 2003), Veldrus (1988), Wateraardbei (1988) en Watervioliier (1988).

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn

In een gemengd bosje in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied is een grote hoeveelheid vraatsporen van de middelhoog beschermde Eekhoorn (Ffwet tabel 2) aangetroffen (zie kaart 3 bijlage VI). Daarnaast zijn in het direct ten noorden daarvan gelegen (naald)bosje twee eekhoornnesten en een klein aantal vraatsporen aangetroffen (zie kaart 3 bijlage VI).

Kader 2 Eekhoorn
Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos. De afmetingen van het leefgebied van Eekhoorn variëren sterk; groottes van 2 tot 50 hectare zijn bekend. In een territorium gebruiken Eekhoorns vaak één hoofdnest met daarnaast enkele reservenesten die afwisselend gebruikt worden. In totaal gaat het vaak om 4 à 7 stuks (Lange *et al.* 2003).

Verwacht wordt dat het bosje waarin de grote hoeveelheid vraatsporen zijn aangetroffen hoofdzakelijk gebruikt wordt als foerageergebied en het ten noorden daarvan gelegen bosje als vaste verblijfplaats fungeert.

Door de kap van het gemengde bosje verdwijnt foerageergebied van Eekhoorn. Aangezien het naaldbosje behouden blijft, gaan geen verblijfplaatsen van Eekhoorn verloren. Hoewel het naaldbosje ook geschikt is als foerageergebied voor Eekhoorn wordt aanbevolen het deel van het gemengde bosje waar de vraatsporen zijn aangetroffen te behouden.

Van achteruitgang van de functionaliteit van het leefgebied zal (door behouden van verblijfplaatsen en foerageergebied) geen sprake zijn. Om de functionaliteit van de leefomgeving van Eekhoorn te garanderen is het wel noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen (zie § 5.3).

Waterspitsmuis

Uit verspreidingsgegevens blijken de dichtstbijzijnde waarnemingen van de strikt beschermde Waterspitsmuis (Ffwet tabel 3 en RL kwetsbaar) bekend te zijn bij Nijverdal en Rijssen (Douma *et al.* 2011). Uit het onderzoeksgebied zelf zijn geen waarnemingen van de soort bekend. In het onderzoeksgebied is eveneens geen geschikt biotoop (zie kader 3) voor Waterspitsmuis aangetroffen. Wel vormt een deels verlandde poel buiten het onderzoeksgebied geschikt leefgebied voor de soort (zie kaart 3 in bijlage VI).

Kader 3 Waterspitsmuis
Waterspitsmuis komt voor rond zuiver, niet te voedselrijk water met watervegetatie en begroeide oevers. Poelen, natuurlijke vijvers, rivieren, snelstromende (bos)beekjes, moerassen en moerasbossen, rietlanden, elzenbroekbossen, kruidenrijke oevervegetaties vormen vaak geschikte biotopen. Ook een goed ontwikkelde struikvegetatie in de buurt behoort tot één van de biotoopvereisten. Waterspitsmuizen jagen ook in andere biotopen in de omgeving van water (bron: http://mineleni.nederlandsesoorten.nl)

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop voor Waterspitsmuis, wordt niet verwacht dat de soort voorkomt in het onderzoeksgebied. Het nemen van vervolgstappen voor Waterspitsmuis (zoals nader onderzoek) is in deze situatie niet nodig.

[2] Tussen de haakjes staan de jaartallen waarin de soorten in het onderzoeksgebied zijn waargenomen.

Overige grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van juridisch zwaarder beschermde zoogdieren (anders dan Eekhoorn en Waterspitsmuis) worden op basis van veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht. Binnen het onderzoeksgebied zijn wel vaste verblijfplaatsen van laag beschermde (Ffwet tabel 1) zoogdiersoorten zoals Mol, Haas, Wezel, Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis, Veldmuis, Aardmuis en Huisspitsmuis aangetroffen of te verwachten. Bij de planrealisatie zullen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten echter niet aan de orde, omdat hiervoor een vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ingrepen.

Schade aan de deze algemene en laag beschermde zoogdieren kan – indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door graafwerkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode is september tot december (mits vorstvrij).

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Ten behoeve van de beoogde plannen worden twee schuurtjes gesloopt. Deze schuurtjes zijn niet geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Schade aan verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger is zodoende niet aan de orde. Daarnaast zijn in het plangebied geen bomen aangetroffen met potentie als vaste verblijfplaats van boombewonende vleermuizen als Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Watervleermuis en Baardvleermuis. Schade aan verblijfplaatsen van boombewonende soorten is zodoende ook niet te verwachten.

Vliegroutes

Tijdens het nachtelijk onderzoek zijn op locatie 2 (brug over de Regge bij Zuna) meerdere vliegroutes van vleermuizen aangetroffen en is bij locatie 3 (ter hoogte van vakantiepark Mölke) één vliegroute aangetroffen (zie ook kaart 4 bijlage VI). Bij locatie 2 is van Watervleermuis een vliegroute vastgesteld van minimaal 10 dieren. De dieren vlogen van zuid naar noord en maakten van de Regge en haar oevers gebruik om zich te oriënteren. Op dezelfde locatie is een ‘vliegroute’ van Laatvlieger vastgesteld van minimaal 20 dieren die de Regge en de hier weinig aanwezige opgaande beplanting gebruiken om zich te oriënteren. Tijdens het eerste bezoek vlogen ze vanaf de brug in zuidelijke richting en tijdens het tweede bezoek juist in noordelijke richting. Op locatie 3 is eveneens een vliegroute van Laatvlieger (maximaal 8 dieren) vastgesteld.

Als gevolg van het kappen van beplanting langs de Regge en de herinrichting van de Regge is geen aantasting van onmisbare vliegroutes van Watervleermuis en Laatvlieger te verwachten. De belangrijkste structuren voor Watervleermuis (ruige oeverzone van de Regge en de Regge zelf) blijven gehandhaafd en kunnen tijdens en na de werkzaamheden gebruikt worden als vliegroute. Laatvlieger staat bekend als een goede vlieger en is daardoor minder afhankelijk van opgaande structuren ter oriëntatie. Verwacht wordt dan ook dat de Regge en haar oevers tijdens en na de werkzaamheden ook door Laatvlieger functioneel blijven als vliegroute .

Het verrichten van specifieke maatregelen voor vliegroutes van vleermuizen wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Foerageergebied

Door de aanwezigheid van bomen(rijen) en oppervlaktewater is het onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Tijdens het nachtelijk onderzoek zijn dan ook diverse vleermuizen foeragerend waargenomen: Rosse vleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis, Watervleermuis, Gewone dwergvleermuis en Myotis spec.

Als gevolg van de voorgenomen ingreep verdwijnen langs de Regge meerdere groenstructuren die (kunnen) fungeren als foerageergebied. Tijdens de werkzaamheden blijft echter foerageergebied voorhanden in het onderzoeksgebied en bovendien zijn in de omgeving veel alternatieve foerageergebieden aanwezig in de vorm van bosranden, lanen en beschutte wateren. Daarnaast zal het onderzoeksgebied na de ingreep (op termijn) voor veel vleermuissoorten geschikter worden als foerageerhabitat, omdat het wateroppervlak vergroot wordt. Door uitvoering van de voorgenomen ingrepen is naar verwachting geen sprake van aantasting van onmisbaar foerageergebied van vleermuizen.

Kader 4 Vleermuizen
Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ffwet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit een (veelal meerdere) verblijfplaats(en), vliegroute(s) en foerageergebied (en). Van deze drie onderdelen genieten verblijfplaatsen de grootste bescherming. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

4.4 Broedvogels

Ten behoeve van het project is geen systematische broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Toch kan op basis van soortwaarnemingen, biotoopeisen, terreinkenmerken, expert judgement en bekende ecologische principes beoordeeld worden welke soorten aanwezig kunnen zijn. In deze paragraaf wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan broedvogels met jaarrond beschermde nesten (zie kader 5). Daarnaast wordt kort ingegaan op de meer algemeen voorkomende broedvogels.

Kader 5 Jaarrond beschermde nesten van broedvogels
Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespendief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen

Soorten met jaarrond beschermde nesten

In het onderzoeksgebied en directe omgeving zijn alleen jaarrond beschermde nesten waargenomen/ te verwachten van Buizerd, Steenuil en Kerkuil. Het functioneren van deze nesten en haar functionele leefomgeving kunnen in het geding zijn wanneer nesten worden verwijderd of wanneer wijzigingen in de omgeving leiden tot verlies van foerageergebied (bijvoorbeeld door toenemend menselijk gebruik of een functieverandering). In onderstaande tekst is beschreven of hiervan sprake is.

Buizerd
In een bosje in het meest zuidelijke deel van het onderzoeksgebied is een bewoonde horst van Buizerd aangetroffen (zie kaart 5 bijlage VI). Het onderzoeksgebied en een groot gebied daaromheen wordt naar verwachting gebruikt als foerageergebied.

Als gevolg van de werkzaamheden wordt de nestboom van Buizerd gekapt. Daarnaast zal zeer beperkt foerageergebied verdwijnen. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve nestlocaties voorhanden (onder andere de bosgebieden ten noorden van het de huidige nestlocatie). Omdat Buizerd regelmatig een andere nestlocatie zoekt binnen het territorium en in staat is om nieuwe nesten te bouwen (Bijlsma 2006) is het zeer aannemelijk dat het betreffende paartje kan uitwijken. Daarnaast blijft het onderzoeksgebied en een ruim gebied daaromheen geschikt als foerageergebied voor Buizerd. Wel is van belang dat de nestboom buiten het broedseizoen van Buizerd (1 maart tot 1 augustus) wordt gekapt, tenzij is aangetoond dat de nestboom niet bezet is en niet door andere broedvogels wordt gebruikt (zie § 5.4). Indien deze maatregel in acht worden genomen en omdat er geschikte uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn, wordt niet verwacht dat de functionaliteit van de leefomgeving van Buizerd achteruit gaat als gevolg van de herinrichting van het onderzoeksgebied.

Kader 6 Buizerd
Een Buizerd neemt genoegen met vrijwel elk landschapstype, vooropgesteld dat enkele bomen aanwezig zijn om in te roesten en te nestelen. Afhankelijk van het voedselaanbod is de grootte van het territorium van Buizerd één tot meerdere vierkante kilometers. De gebieden waarin Buizerds jagen zijn groter, maar kunnen elkaar overlappen.

Steenuil en Kerkuil
Op basis van de terreinkenmerken en sporenonderzoek worden geen nestlocaties van Steenuil en Kerkuil verwacht in het onderzoeksgebied. Mogelijk bevinden zich nesten van beide soorten in bebouwing in de omgeving van het onderzoeksgebied. Hierbij vormen omliggende graslanden en perceelsranden (mogelijk ook in het onderzoeksgebied) naar verwachting onderdeel van het foerageergebied van beide soorten.

Als gevolg van de ingrepen verdwijnen geen nestlocaties van Steenuil en Kerkuil. Eveneens verdwijnt geen onmisbaar foerageergebied. Negatieve effecten op de functionele leefomgeving van beide soorten kunnen zodoende worden uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen voor Steenuil en Kerkuil is in deze situatie niet nodig.

Overige broedvogels

In het onderzoeksgebied worden diverse broedvogels van bos, landbouwgronden en wateren verwacht, waaronder Waterhoen, Meerkoet, Fuut, Wilde eend, Kievit, Scholekster, Tureluur (RL gevoelig), Kneu (RL gevoelig), Tjiftjaf, Geelgors, Zwartkop, Tuinfluiter, Fitis, Grasmus, Vink en Houtduif.

Als gevolg van de beoogde plannen zal terplekke (tijdelijk) broedgelegenheid van water- en weidevogels en broedvogels van bos en struweel verdwijnen. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt echter niet in gevaar, omdat in de omgeving van het onderzoeksgebied voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn. Bovendien zal na uitvoering van de plannen het onderzoeksgebied op den duur weer geschikt worden voor broedvogels.

Alle broedvogels zijn gedurende hun broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

Voor de meeste van de aanwezige soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Om schade op broedvogels te voorkomen, is het nemen van verschillende mitigerende maatregelen noodzakelijk (zie §5.4).

4.5 Amfibieën

In het aanwezige oppervlaktewater is voortplanting van algemene en laag beschermde amfibieën als Bastaardkikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker (Ffwet tabel 1) te verwachten. Deze soorten kunnen overwinterend in de strooisellaag van bos en ruigte of in de waterbodem van wateren worden aangetroffen. Het betreft hier zogenaamde algemene, laag beschermde soorten waarvoor in deze situatie automatisch een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet.

In de omgeving van het onderzoeksgebied is het voorkomen van de strikt beschermde amfibieën Kamsalamander en Poelkikker bekend (RAVON en waarneming.nl). Tijdens het veldonderzoek zijn geen juridisch strikt beschermde soorten (zoals Poelkikker) aangetroffen. Ook worden Poelkikker en Kamsalamander op basis van de terreinkenmerken (hoofdzakelijk visrijke stromende wateren zonder rijke oevervegetatie) niet voortplantend in het onderzoeksgebied verwacht. Eveneens is overwintering van juridisch strikt beschermde soorten is niet aannemelijk, aangezien in de directe omgeving van het onderzoeksgebied geschikte voortplantingswateren ook ontbreken.

Effecten op overwinterende en voortplantende, laag beschermde amfibieën kunnen – mits de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de overwinterings- en voortplantingsperiode van amfibieën. De maanden september en oktober zijn in de regel het meest geschikt (minst schadelijk) voor het uitvoeren van werkzaamheden op zowel het land als in/ nabij water.

4.6 Vissen

Uit de Regge – waarvan trajecten in het onderzoeksgebied liggen – is het voorkomen bekend van de beschermde vissoorten Kleine modderkruiper, Grote modderkruiper en Rivierdonderpad (Crombaghs *et al.* 2002 en Waterschap Regge en Dinkel 2010 en 2010a). Onderstaand is van deze soorten een uitgebreidere beschrijving gegeven.

Kader 7 Leefgebied Kleine modderkruiper, Grote modderkruiper en Rivierdonderpad

Kleine modderkruiper is een soort van sloten, beken, rivierarmen en meren. De ideale habitat ligt in stilstaande en langzaam stromende wateren.

Grote modderkruiper is een vrij zeldzame soort, die leeft in ondiep, stilstaand of zeer langzaam stromend water waarin veel planten aanwezig zijn en waar op de bodem een dikke modderlaag aanwezig is. De soort wordt het meest aangetroffen in kleine wateren, vooral in poldersloten met een goede waterkwaliteit.

Rivierdonderpad is een vrij algemene soort van stenige ondergronden in stilstaande en stromende wateren.

Bron:http://mineleni.nederlandsesoorten.nl

Kleine modderkruiper

Van Kleine modderkruiper (Ffwet tabel 2) zijn in het onderzoeksgebied meerdere waarnemingen bekend uit de Regge (Crombaghs *et al.* 2002 en Waterschap Regge en Dinkel 2012). Daarnaast zijn tijdens het veldonderzoek twee exemplaren van Kleine modderkruiper aangetroffen in de Regge.

Op basis van de terreinkenmerken en de habitateisen wordt verwacht dat de Regge jaarrond een functie hebben als leefgebied voor Kleine modderkruiper (zie ook kaart 6 bijlage VI).

Als gevolg van de geplande maatregelen (onder andere dempen van Regge-trajecten) zal leefgebied van Kleine modderkruiper aangetast worden. Voor ruimtelijke ingrepen geldt voor tabel 2 soort Kleine modderkruiper een vrijstelling, mits gewerkt wordt

volgens de randvoorwaarden uit de Gedragscode voor Waterschappen (Unie van Waterschappen 2012). Wanneer de juiste mitigerende maatregelen (zie § 5.5) worden genomen zal de functionaliteit van het leefgebied van Kleine modderkruiper gegarandeerd blijven en is het aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 niet nodig.

Grote modderkruiper

Van Grote modderkruiper (Ffwet tabel 3 en RL kwetsbaar) zijn geen recente waarnemingen bekend uit het Reggedal. In 1982 is Grote modderkruiper nog wel ten zuiden van Nijverdal in de Regge aangetroffen (Crombaghs *et al.* 2002).

In het onderzoeksgebied is de soort niet aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Bovendien ontbreekt geschikt leefgebied voor Grote modderkruiper in het onderzoeksgebied. Het nemen van vervolgstappen is voor Grote modderkruiper niet nodig.

Rivierdonderpad

Van Rivierdonderpad (Ffwet tabel 2) zijn beperkt waarnemingen bekend uit de Regge (Crombaghs *et al.* 2002). Op basis van de terreingesteldheid wordt verwacht dat in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig is voor Rivierdonderpad. Het nemen van vervolgstappen is voor Rivierdonderpad niet nodig.

Overige vissoorten

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken in het verleden worden overige beschermde vissoorten niet verwacht in het onderzoeksgebied. In de Regge zijn wel oude waarnemingen bekend van Rivierprik uit 1998 (Crombaghs *et al.* 2002). Op basis van de terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens wordt geen belangrijk leefgebied van deze of andere juridisch zwaarder beschermde vissoorten verwacht.

In de Regge is in het onderzoeksgebied ook een (niet beschermde soort) van de Rode Lijst bekend Winde (RL gevoelig) (Crombaghs *et al.* 2002). Om vissen te ontzien wordt geadviseerd om maatregelen voor deze soortgroep uit te werken en op te nemen in een ecologisch werkprotocol. In § 5.5 zijn maatregelen opgenomen om schade op vissen te voorkomen.

4.7 Overige soorten

Gezien de terreingesteldheid van het onderzoeksgebied en bekende verspreidingsgegevens, kan worden geconcludeerd dat er geen reptielen, beschermde weekdieren, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden aanwezig en te verwachten zijn. Wel zijn waarnemingen van Rode Lijst dagvlinders Grote Weerschijnvlinder (RL ernstig bedreigd, zie kaart 7 in bijlage VI) en Groot dikkopje (RL gevoelig) aangetroffen in het onderzoeksgebied.

Kader 8 Grote weerschijnvlinder
De Grote weerschijnvlinder is een zeldzame standvlinder met nog slechts enkele populaties in Twente, de Achterhoek en Noord-Brabant. De soort leeft in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Met name Boswilg, maar soms ook Grauwe wilg, functioneren als waardplant. Delen van het onderzoeksgebied zijn hiermee zeer geschikt als leefgebied voor Grote weerschijnvlinder. (Bron: vlindernet.nl)

Aangezien de houtsingel waarin de soort is aangetroffen in de planning staat om verwijderde te worden, wordt geadviseerd om voor de soort in ieder geval maatregelen te nemen om schade te voorkomen, zie §5.6.

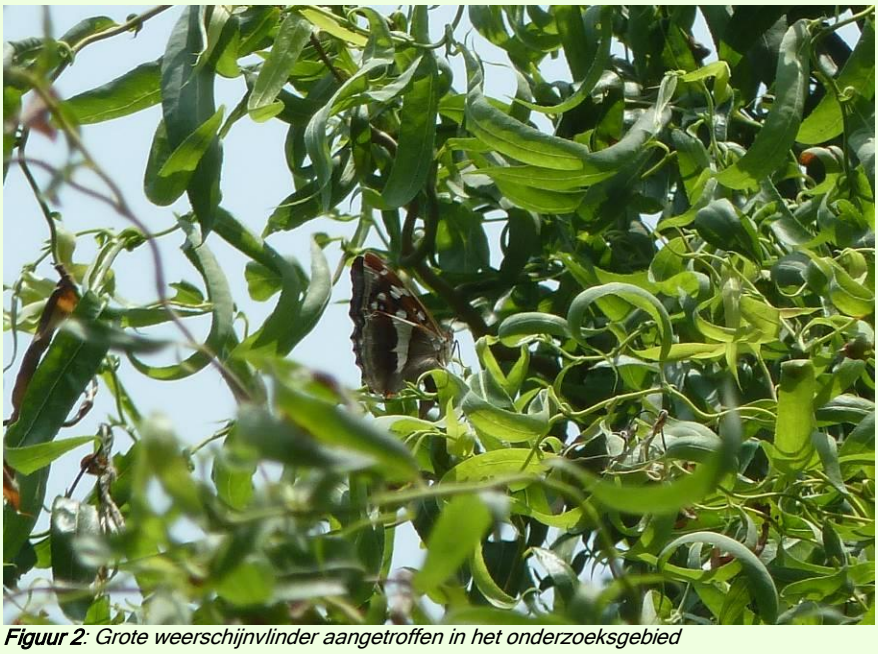

Figuur 2*: Grote weerschijnvlinder aangetroffen in het onderzoeksgebied*

5 Flora- en faunawet; overzicht mitigerende maatregelen

5.1 Toetsingskader

De Flora- en faunawet verplicht een ieder die ruimtelijke ingrepen of andere activiteiten wil ontplooien, na te gaan in hoeverre dit negatieve effecten kan hebben op van nature in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten - ongeacht of deze beschermd zijn of niet. De zorgplicht van artikel 2 uit de Flora- en faunawet stelt dat optredende negatieve effecten zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd dienen te worden. Voor de soorten uit tabel 2 van de Flora- en faunawet kan worden volstaan met het uitvoeren van het werk conform een goedgekeurde gedragscode, bijvoorbeeld de Gedragscode voor de Waterschappen (Unie van Waterschappen 2012). Voor schade aan juridisch zwaarder beschermde soorten kan de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet bij het Ministerie van EL&I noodzakelijk zijn.

In onderstaande tabel is aangegeven voor welke beschermde soorten het nemen van mitigerende maatregelen verplicht is en voor welke soorten het wenselijk is om maatregelen te nemen. Daarnaast is een korte opsomming gegeven van de belangrijkste mitigerende maatregelen per soort.

Geadviseerd wordt om de mitigerende maatregelen uit te werken in een ecologisch werkprotocol en te verwerken in het bestek.

Tabel 1: Overzicht van de aanwezige, schade ondervindende soorten waarvoor mitigatie noodzakelijk dan wel gewenst is

	Mitigerende maatregelen
Flora (gewenst)	
Tabel-1 en RL-soorten	zie § 5.2 (inpassen of verplaatsen groeiplaatsen)
Zoogdieren (verplicht)	
Eekhoorn	zie § 5.3
Broedvogels (verplicht)	
Buizerd	zie § 5.4 (kappen buiten het broedseizoen)
Overige soorten	zie § 5.4 (werken buiten het broedseizoen of neem maatregelen om vestiging broedvogels te voorkomen)
Vissen (verplicht)	
Kleine modderkruiper	zie § 5.5 (werken richting open water werken vang eventueel vissen weg)
Dagvlinders (gewenst)	
Grote weerschijnvlinder	zie § 5.6 (-deels- inpassen of gefaseerd kappen)

5.2 Flora

Soorten van tabel 1 en de Rode Lijst

Indien groeiplaatsen van soorten van tabel 1 en/of de Rode Lijst verloren gaan, dan kunnen onderstaande mitigerende maatregelen genomen worden (juridisch niet verplicht):

- Groeiplaatsen met bijzondere soorten kunnen tijdelijk in depot worden gezet en na afronding van de werkzaamheden terug worden geplaatst op een locatie met vergelijkbare condities als de oorspronkelijk groeiplaats.

5.3 Zoogdieren

Eekhoorn

Om de functionaliteit van het leefgebied van Eekhoorn te garanderen, dient onderstaande mitigerende maatregel genomen te worden:

- Kapwerkzaamheden dienen buiten de voortplantings- en overwinteringsperiode van Eekhoorn plaats te vinden. De meest geschikte periode om het (foerageer) bosje van Eekhoorn te kappen is de periode 15 september -1 december.

5.4 Broedvogels

Buizerd

Om de functionaliteit van het leefgebied van Buizerd te garanderen, dient onderstaande mitigerende maatregel te worden genomen:

- Kappen van de nestboom buiten het broedseizoen van Buizerd (1 maart tot 1 augustus), tenzij is aangetoond dat de nestboom niet bezet is en niet door andere broedvogels wordt gebruikt.

Algemene broedvogels

Om schade op overige broedvogels te voorkomen zijn onderstaande mitigerende maatregelen van toepassing:

- Kapwerkzaamheden in broedbiotoop van vogels dient plaats te vinden in de periode half juli tot half maart. Hierbij rekening houdend met enkele laat en/of vroegbroedende vogels (bijvoorbeeld Houtduif, kan tot half november broeden en Wilde eend, kan vanaf half februari broeden);
- Indien gepland is om werkzaamheden tussen half maart en half juli uit te voeren dan is het noodzakelijk om voor half maart te zorgen dat het werkgebied ongeschikt gemaakt is voor broedvogels door geschikte broedbiotopen (oevervegetatie, ruigte en bosschages) te verwijderen (zie ook kader 9). Gedurende deze periode - met kans op zich vestigende broedvogels - is het bovendien zaak om de vestiging van opportunistische soorten te voorkomen;
- Indien werkzaamheden worden opgestart in de periode tussen half maart en half juli of wanneer in bepaalde delen van het werkgebied tijdelijk niet gewerkt wordt, is het van belang om vooraf een broedvogelinspectie uit te voeren om na te gaan of broedende vogels aanwezig zijn. Indien bewoonde nesten worden aangetroffen, worden afhankelijk van de aard van de werkzaamheden en de betrokken soort (en) verstorende werkzaamheden terplekke uitgesteld totdat de eieren zijn uitgekomen en de jongen vliegvlug zijn.

Kader 9 Onaantrekkelijk maken werkgebied voor broedvogels
Er zijn verschillende manieren om de kans op vestiging van broedvogels te minimaliseren. Belangrijk is het kort houden van de vegetatie voorafgaand en gedurende het werk. De kans op vestiging van broedvogels kan verder worden beperkt door werkzaamheden verspreid over het terrein uit te voeren en voorafgaand aan het broedseizoen (half maart) stokken met vlaggetjes of linten in het werkgebied te plaatsen. Voor specifiek de opportunistische Oeverzwaluw dient de aanleg van steilwanden in het werkgebied te worden voorkomen. Het gecombineerd toepassen van deze maatregelen is aan te raden.

5.5 Vissen

Om de functionaliteit van het leefgebied van de vissoort Kleine modderkruiper te garanderen dient een aantal mitigerende maatregelen genomen te worden:

- Uitvoering van werkzaamheden in het watermilieu is volgens de gedragscode van de Unie van Waterschappen het gehele jaar mogelijk, al heeft de periode tussen

15 juli en 1 november (buiten de voortplantingsperiode en periode van winterrust van Kleine modderkruiper) de voorkeur;
- Wateren dienen in de richting van open water of in benedenstroomse richting gedempt te worden;
- Eventueel vrijgekomen materiaal (slib en planten) uit de Regge dient gecontroleerd te worden op aanwezigheid van Kleine modderkruiper. Aangetroffen exemplaren worden elders in de Regge uitgezet, op een locatie waar geen werkzaamheden plaatsvinden;
- Het eventueel overzetten van beschermde vissen vindt plaats onder begeleiding van en op aanwijzing van een ter zake kundige (zie kader 10).

Kader 10 Omschrijving ter zake kundige
Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

5.6 Grote weerschijnvlinder

Onderstaande maatregelen zijn wenselijk om schade aan Grote weerschijnvlinder te voorkomen of te beperken:
- Indien mogelijk de houtsingel waarin de soort is aangetroffen (grotendeels) ongemoeid laten;
- Als voorgaande niet mogelijk is: de houtsingel gefaseerd kappen, zodat niet alle rupsen worden verwijderd (de soort overwintert namelijk als halfvolgroeide rups);
- Realiseren van kleine, open, luwe plekken in bossen en gevarieerde bosranden;
- En realiseren van beekbegeleidende bossen.

6 Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bijlsma, R. (1996). Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels.

Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Crombaghs B.H.J.M., N. van den Berg & A.B. Goutbeek (2002). Vissen in Overijssel. Verspreidingsatlas van zoetwatervissen in stromende en stilstaande wateren in Overijssel.

Dienst Regelingen (2009a.) Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.

Dienst Regelingen (2009b). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Douma M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode (2011). De Zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m/ 2010. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Drukkerij Ando, Den Haag.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministeries van LNV en VROM (2007). Spelregels EHS. Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS; Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Provincie Overijssel (2009a). Omgevingsvisie Overijssel; Visie en uitvoeringsprogramma voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel. Mei 2009, Provincie Overijssel.

Provincie Overijssel (2009b). Omgevingsverordening Overijssel 2009; Toelichting en bijlagen Omgevingsvisie Overijssel. Juli 2009, Provincie Overijssel.

Provincie Overijssel (2012). Basisbestand Milieuinventarisatie. Provincie Overijssel, Zwolle. Flora gegevens uit de periode 1988 - 2006, binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied.

Snaak (2008). Prooidieren kerkuil in Noordoost-Nederland en het graafschap Bentheim 1992-2007; Verspreidingsonderzoek van 14 prooidieren en morfologische verschillen tussen de processus zygomaticus van de gewone en de tweekleurige bosspitsmuis. Natuur en milieuvereniging 'Het Stroomdal', Zuidoost-Drenthe. Schoonebeek.

Unie van Waterschappen (2012). Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen. Goedgekeurd door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op 6 februari 2012. Unie van Waterschappen.

Waterschap Regge en Dinkel (2008).Kaart met beschermde plantensoorten uit 2002.

Waterschap Regge en Dinkel (2012). Gegevens visstandbemonstering periode 1999-2008, Midden-Regge.

Internet

Limnodata.nl, RAVON.nl, Vlindernet.nl, en Waarneming.nl (websites met informatie en waarnemingen van soorten in Nederland).

Ministerie van EL&I (www.rijksoverheid.nl/ www.drloket.nl).

Provincie Overijssel:

- Kaartmachine behorend bij 'Omgevingsvisie Overijssel'. (http://gisopenbaar.overijssel.nl/website/omgevingsvisie/omgevingsvisie.html);
- Atlas van Overijssel (2011): Kaart Ecologische Hoofdstructuur en Beheertypenkaart (http://gisopenbaar.overijssel.nl/website/atlasoverijssel/atlasoverijssel.html).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: BEGRENZING ONDERZOEKSGEBIED

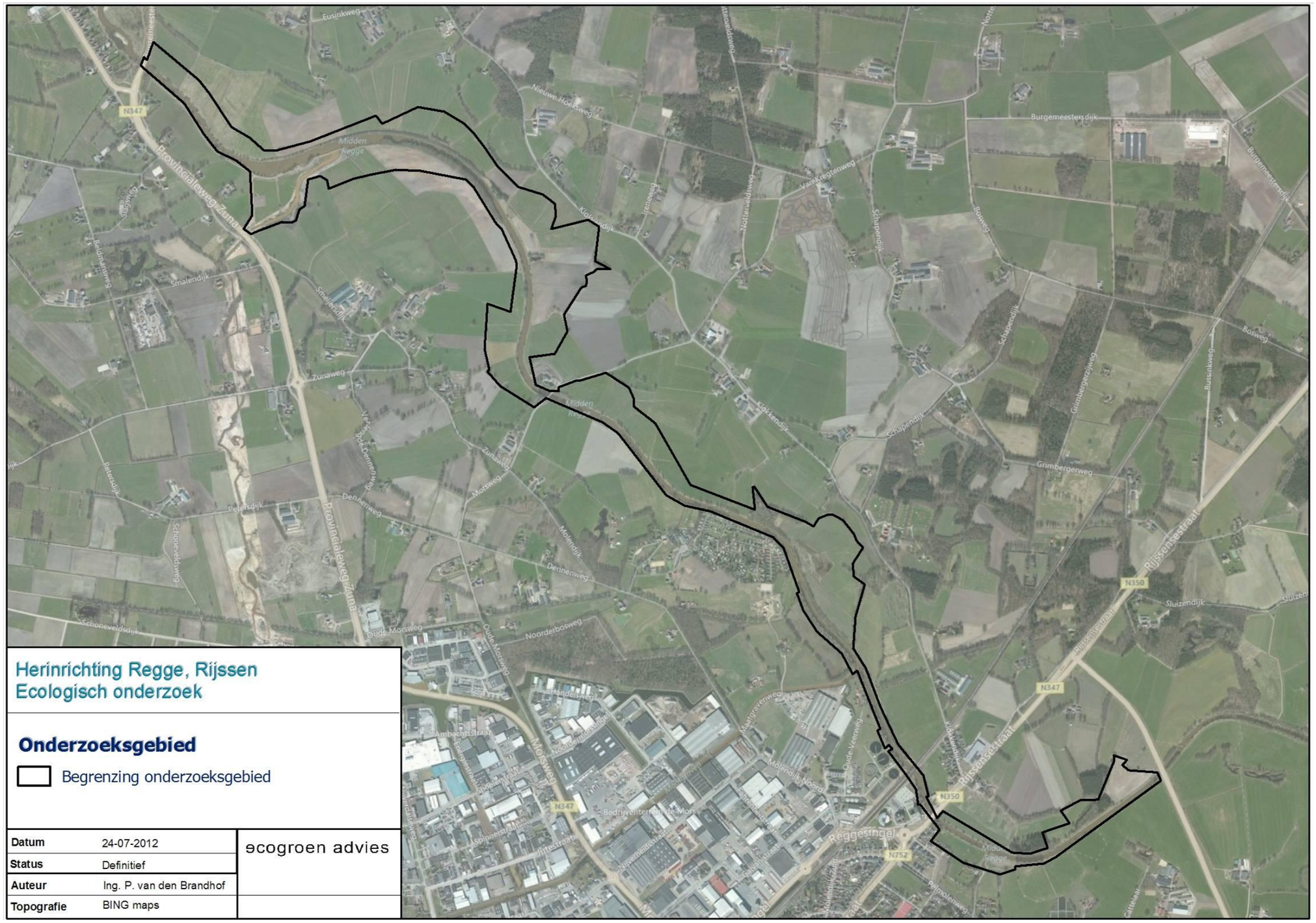

BIJLAGE II: SAMENVATTING NATUURWETGEVING

Flora- en faunawet

Inleiding
Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is `nee, tenzij`. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen (`nee`) kan onder voorwaarden (`tenzij`) worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten
Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:
1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5) Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing
Door uitspraken van de Raad van State in het voorjaar van 2009 is de beoordeling aangepast bij ontheffingsaanvragen voor ruimtelijke ingrepen. Sinds 26 augustus van dat jaar werken we daardoor volgens een nieuw stroomschema (zie volgende pagina). Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren en zijn beschermde soorten aanwezig, dan zijn er vaak twee opties:

1) Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld nesten, migratieroutes en foerageergebied. Als u deze veilig stelt door vooraf mitigerende maatregelen te treffen, heeft u mogelijk geen ontheffing meer nodig. Om zeker te zijn dat uw maatregelen voldoende zijn, kunt u ze vóóraf laten beoordelen door Dienst Regelingen. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.

2) Kan de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort niet worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen? Dan dient u een reguliere ontheffingsaanvraag in waarbij de onderstaande vragen gesteld worden:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Beoordeling Dienst Regelingen
Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In de praktijk zijn de mogelijkheden voor het verkrijgen van een ontheffing voor die soorten dan ook zeer beperkt, met name voor vogels[3].

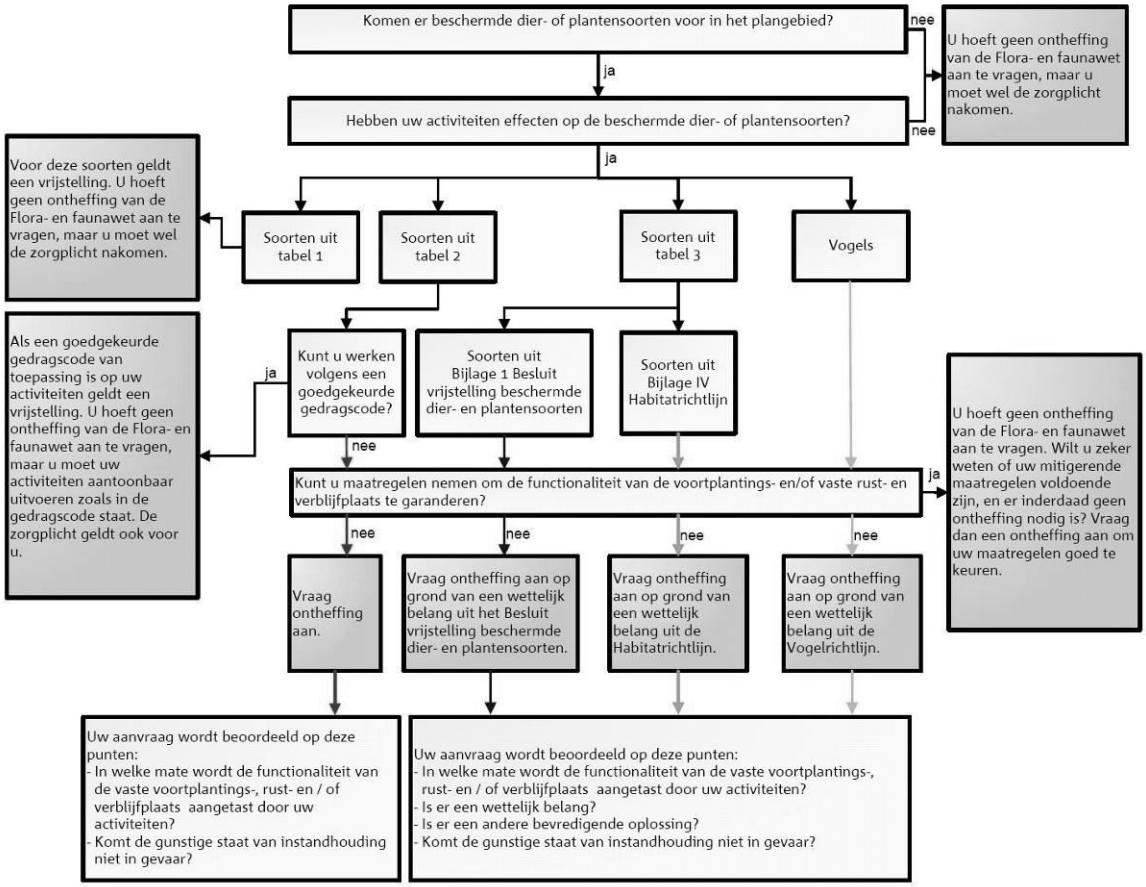

Toetsingsschema Flora- en faunawet (Bron: Dienst Regelingen 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet).

[3] In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd;

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd (Ministerie van LNV 2004 en 2009). Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EL&I. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaande samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten kunt u terecht op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur en op www.drloket.nl.

BIJLAGE III: INRICHTINGSSCHETSEN

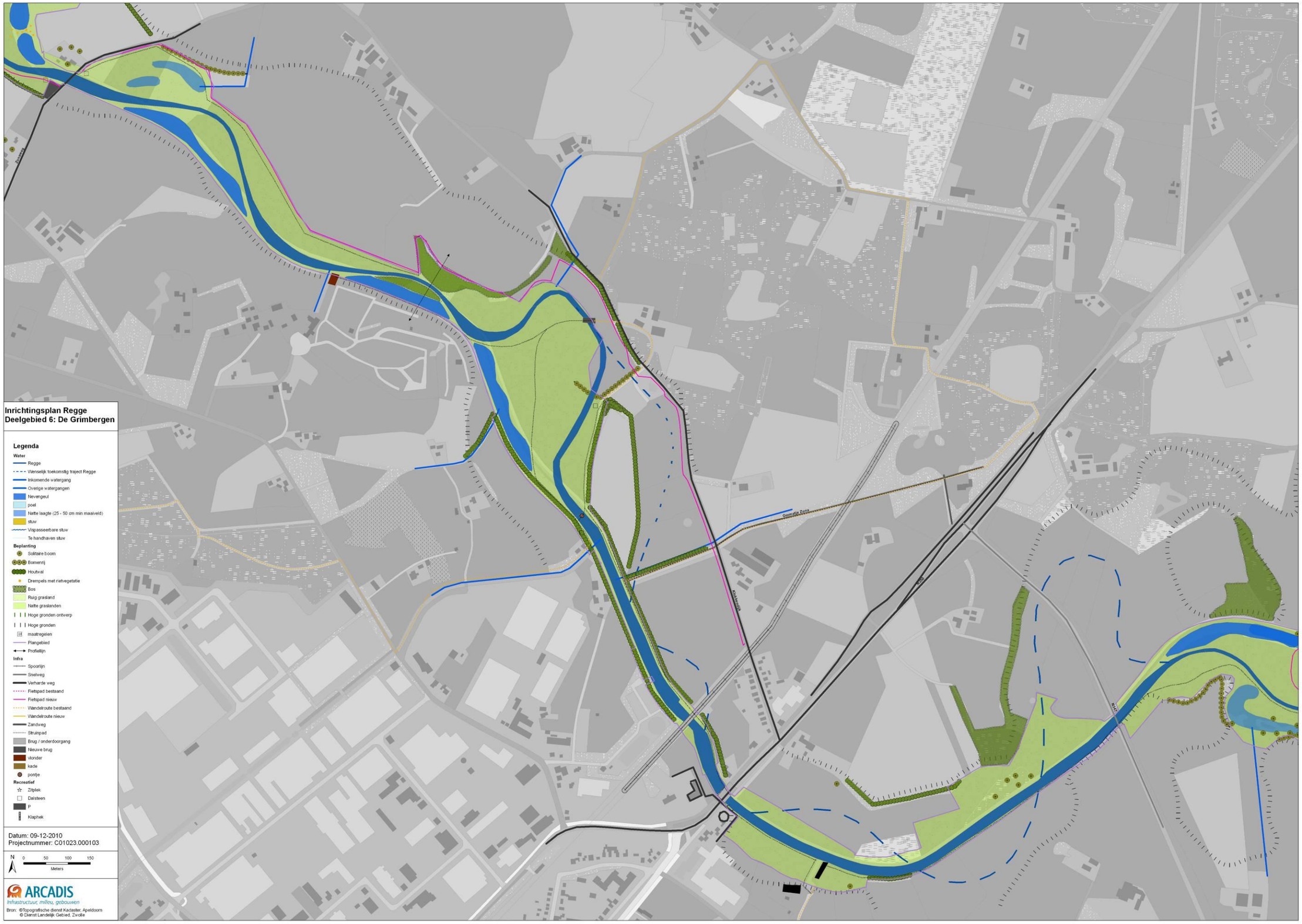

Inrichtingsplan Regge
Deelgebied 7: Zuna

Legenda

Water
- Regge
- Inkomende watergang
- Overige watergangen
- Nevengeul
- poel
- Natte laagte (25 - 50 cm min maaiveld)
- stuw
- Vispasseerbare stuw
- Te handhaven stuw

Beplanting
- Solitaire boom
- Bomenrij
- Houtwal
- Drempels met rietvegetatie
- Bos
- Ruig grasland
- Natte graslanden
- Hoge gronden ontwerp
- Hoge gronden
- maatregelen
- Plangebied
- Profiellijn

Infra
- Spoorlijn
- Snelweg
- Verharde weg
- Fietspad bestaand
- Fietspad nieuw
- Wandelroute bestaand
- Wandelroute nieuw
- Zandweg
- Struinpad
- Brug / onderdoorgang
- Nieuwe brug
- vlonder
- kade
- ponjie

Recreatief
- Zitplek
- Dalsteen
- P
- Klaphek

Datum: 09-12-2010
Projectnummer: C01023.000103

N 0 50 100 150 Meters

ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

Bron: ©Topografische dienst Kadaster, Apeldoorn
© Dienst Landelijk Gebied, Zwolle

BIJLAGE IV: LIGGING ONDERZOEKSGEBIED T.O.V. EHS

Onderstaand figuur geeft de ligging weer van het onderzoeksgebied (binnen rode belijning) ten opzichte van de EHS (Provincie Overijssel 2011).

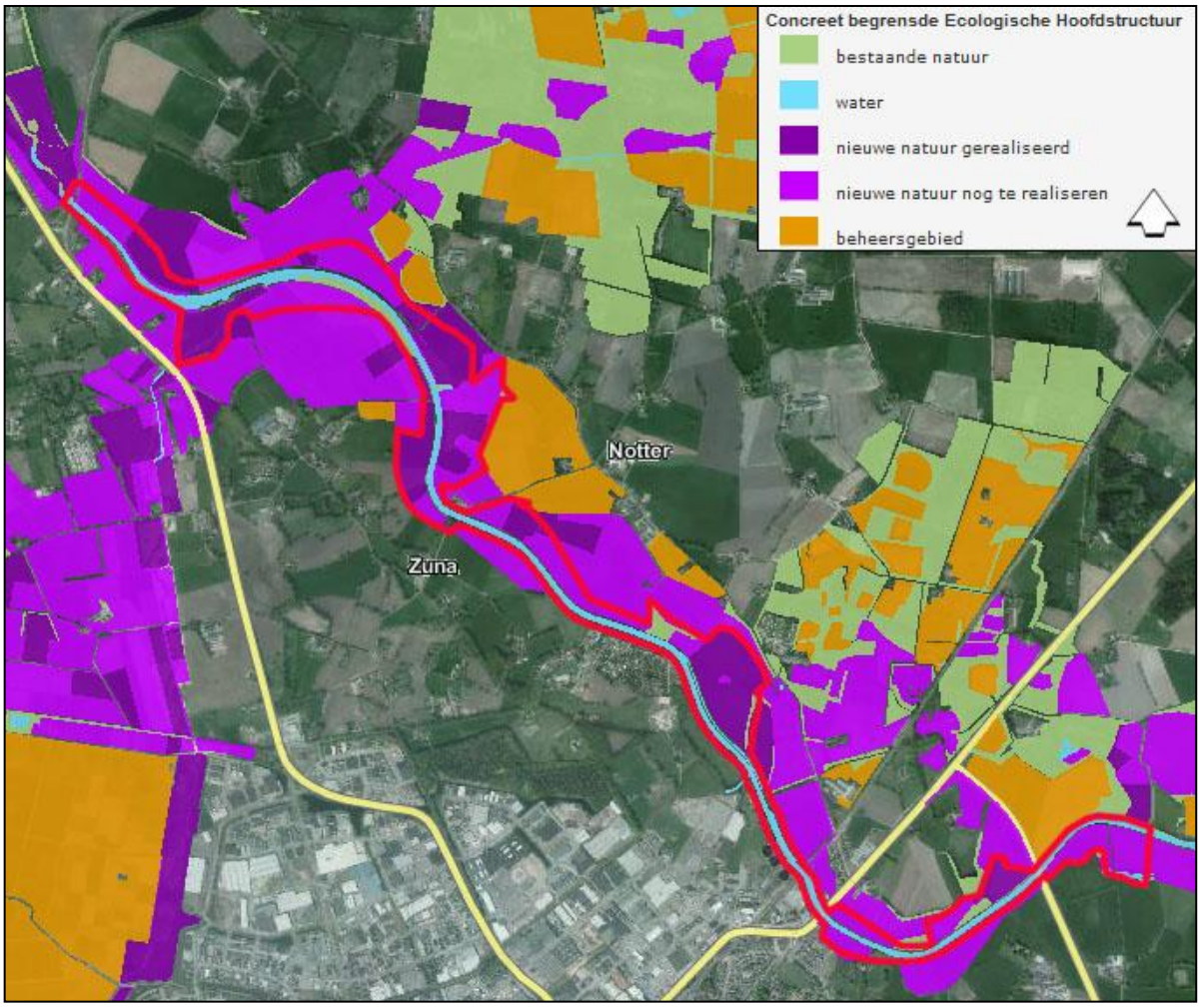

BIJLAGE V: NATUURTYPEN IN HET ONDERZOEKSGEBIED

Onderstaande kaart betreft een uitsnede van de Beheertypenkaart behorend bij het Natuurbeheerplan 2012 van de Provincie Overijssel. Op deze kaart zijn de natuurtypen weergegeven

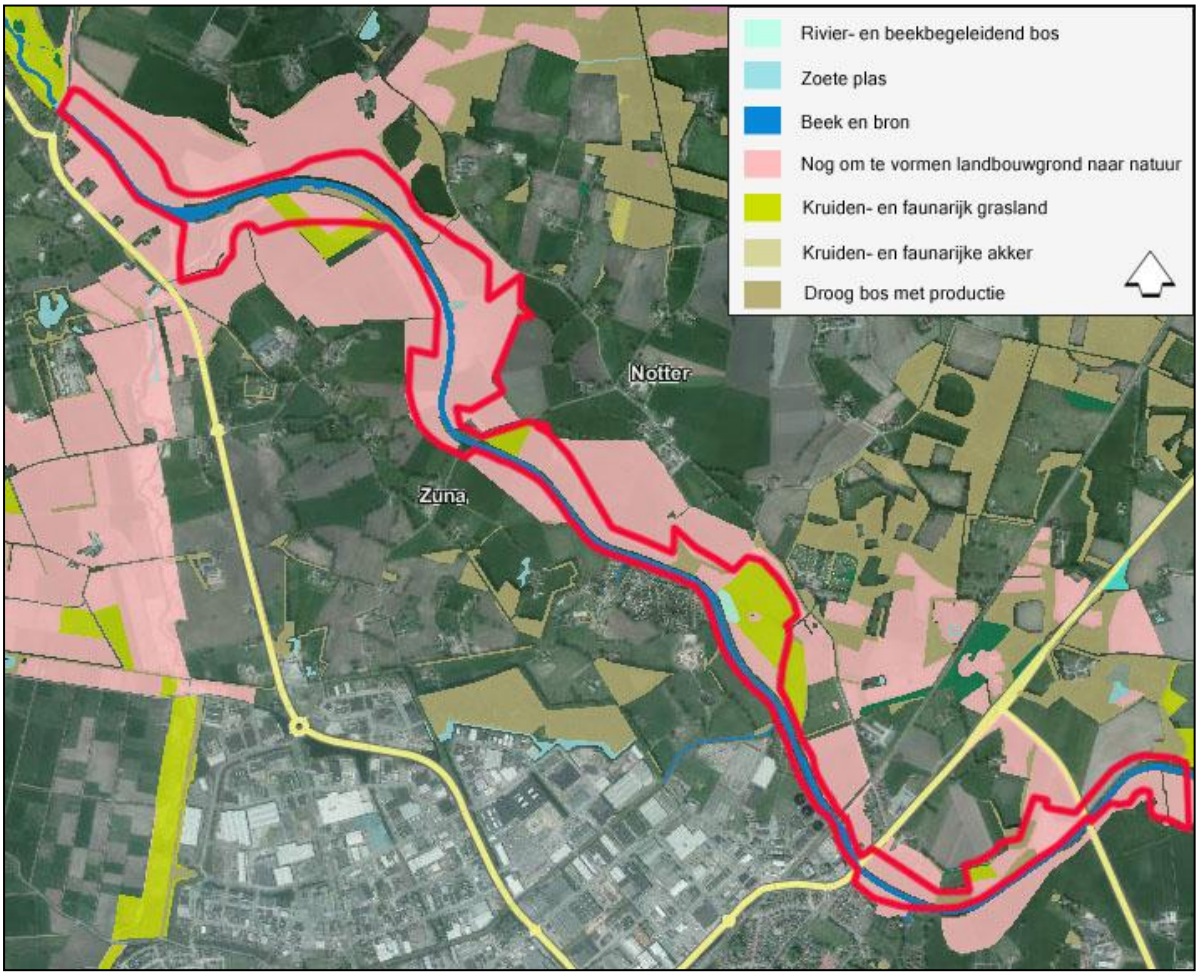

BIJLAGE VI: INVENTARISATIEKAARTEN

1. Flora (Flora- en faunawet en Rode Lijstsoorten)
2. Flora (kwelindicatoren)
3. Grondgebonden zoogdieren
4. Vleermuizen
5. Buizerd
6. Kleine modderkruiper
7. Grote weerschijnvlinder

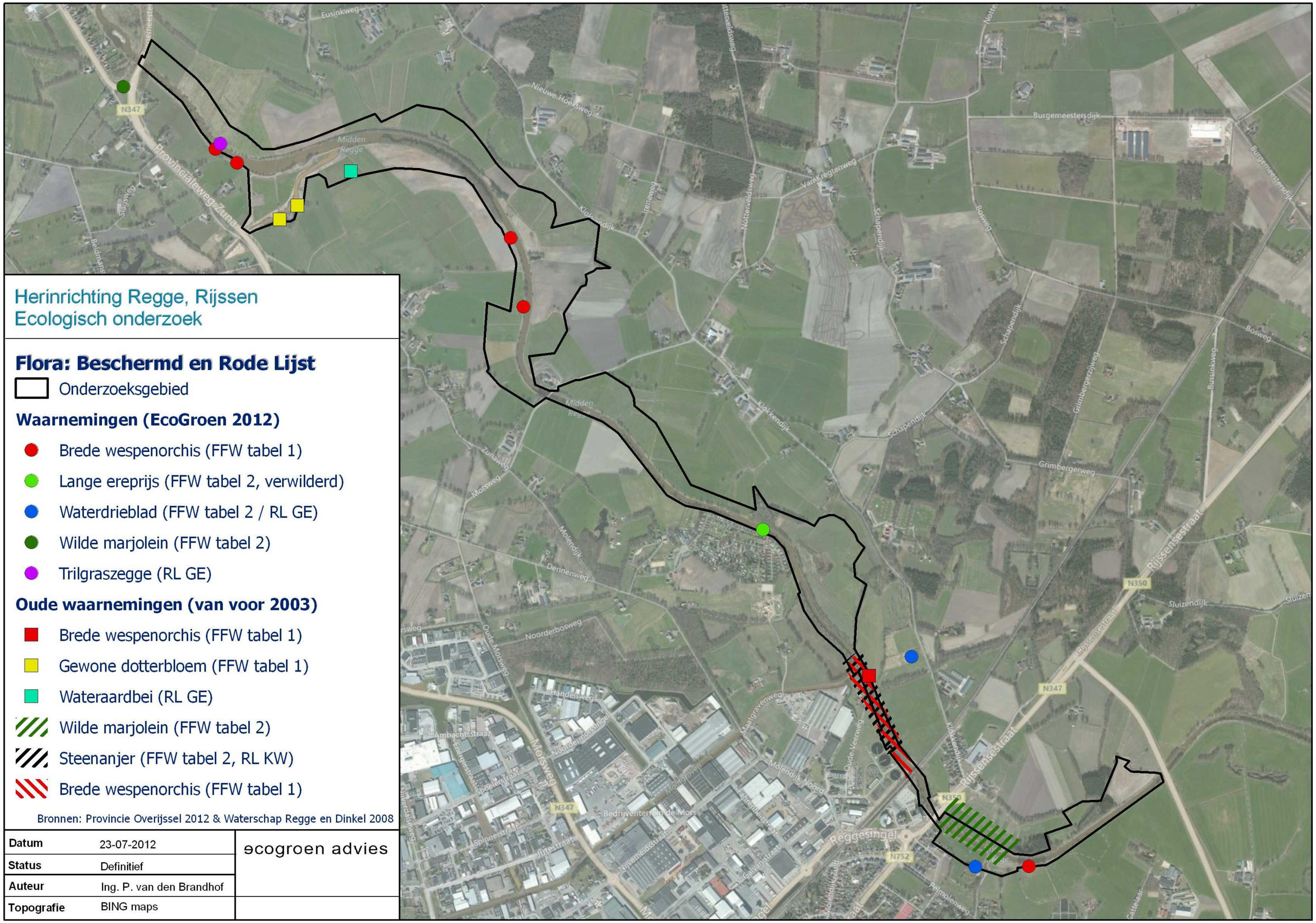
Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek
Flora: Beschermd en Rode Lijst
Onderzoeksgebied
Waarnemingen (EcoGroen 2012)
Brede wespenorchis (FFW tabel 1)
Lange ereprijs (FFW tabel 2, verwilderd)
Waterdrieblad (FFW tabel 2 / RL GE)
Wilde marjolein (FFW tabel 2)
Trilgraszegge (RL GE)
Oude waarnemingen (van voor 2003)
Brede wespenorchis (FFW tabel 1)
Gewone dotterbloem (FFW tabel 1)
Wateraardbei (RL GE)
Wilde marjolein (FFW tabel 2)
Steenanjer (FFW tabel 2, RL KW)
Brede wespenorchis (FFW tabel 1)
Bronnen: Provincie Overijssel 2012 & Waterschap Regge en Dinkel 2008
Datum 23-07-2012
Status Definitief
Auteur Ing. P. van den Brandhof
Topografie BING maps
ecogroen advies
Eusinkweg
Nieuwe Hoeksweg
Midden Regge
Provincialeweg Zuna
N347
Slagsweg
Beldmans
Klokkendijk
Irenaweg
Notterveldsweg
Van Kregtenweg
Schapendijk
Burgemeestersdijk
Bosweg
Grimbergerzijweg
Grimbergerweg
Bussinkweg
Zunaweg
Morsweg
Molendijk
Dennenweg
Noorderbosweg
Oude Morsweg
Handelsweg
Maatgravenweg
Molendijk Noord
Oude Veerweg
Rijssensestraat
N350
Sluizendijk
Sluizen
N352
N752
Reggesingel
Bedrijventerrein de Mors
Ambachtsstraat
Energiestraat
Spoorlaanstraat
Spinnerstraat
Nijverheidsstraat
Galvanistraat
Molendijk Zuid
Pelmolenweg
Gattelaar

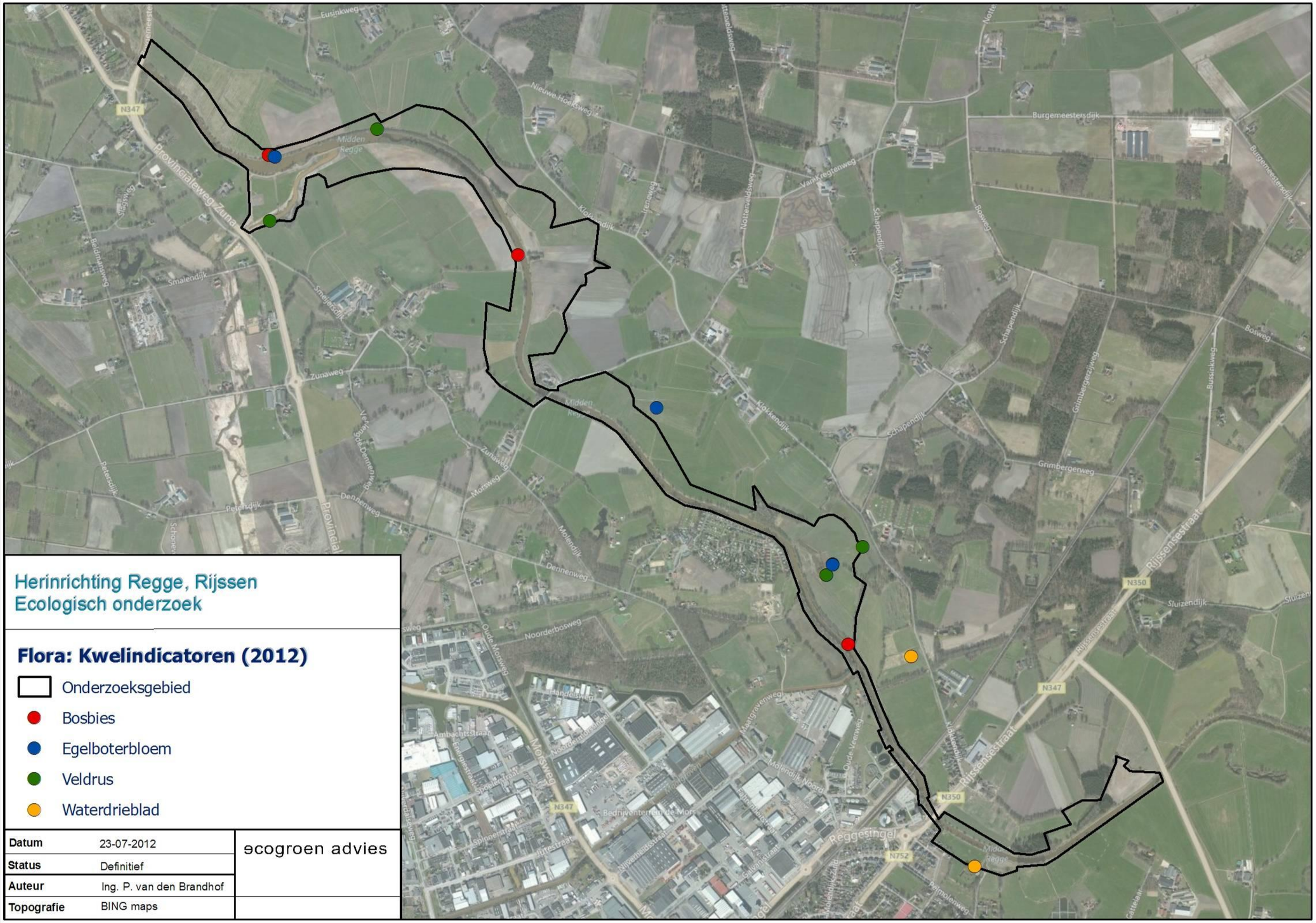

Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek

Flora: Kwelindicatoren (2012)

- Onderzoeksgebied
- Bosbies
- Egelboterbloem
- Veldrus
- Waterdrieblad

Datum	23-07-2012	ecogroen advies
Status	Definitief	
Auteur	Ing. P. van den Brandhof	
Topografie	BING maps	

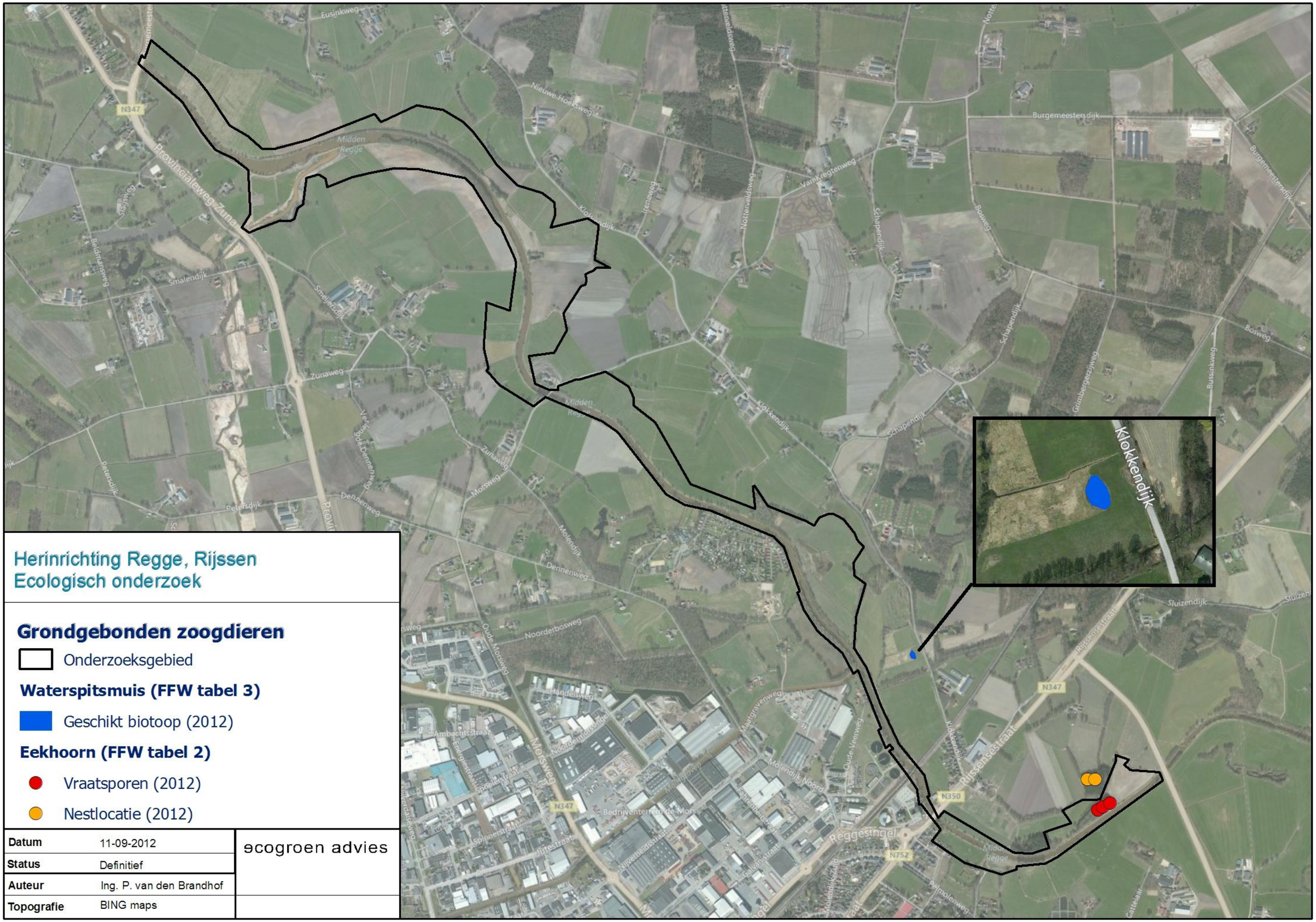

Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek

Grondgebonden zoogdieren

Onderzoeksgebied

Waterspitsmuis (FFW tabel 3)

Geschikt biotoop (2012)

Eekhoorn (FFW tabel 2)

Vraatsporen (2012)

Nestlocatie (2012)

Datum	11-09-2012	ecogroen advies
Status	Definitief	
Auteur	Ing. P. van den Brandhof	
Topografie	BING maps	

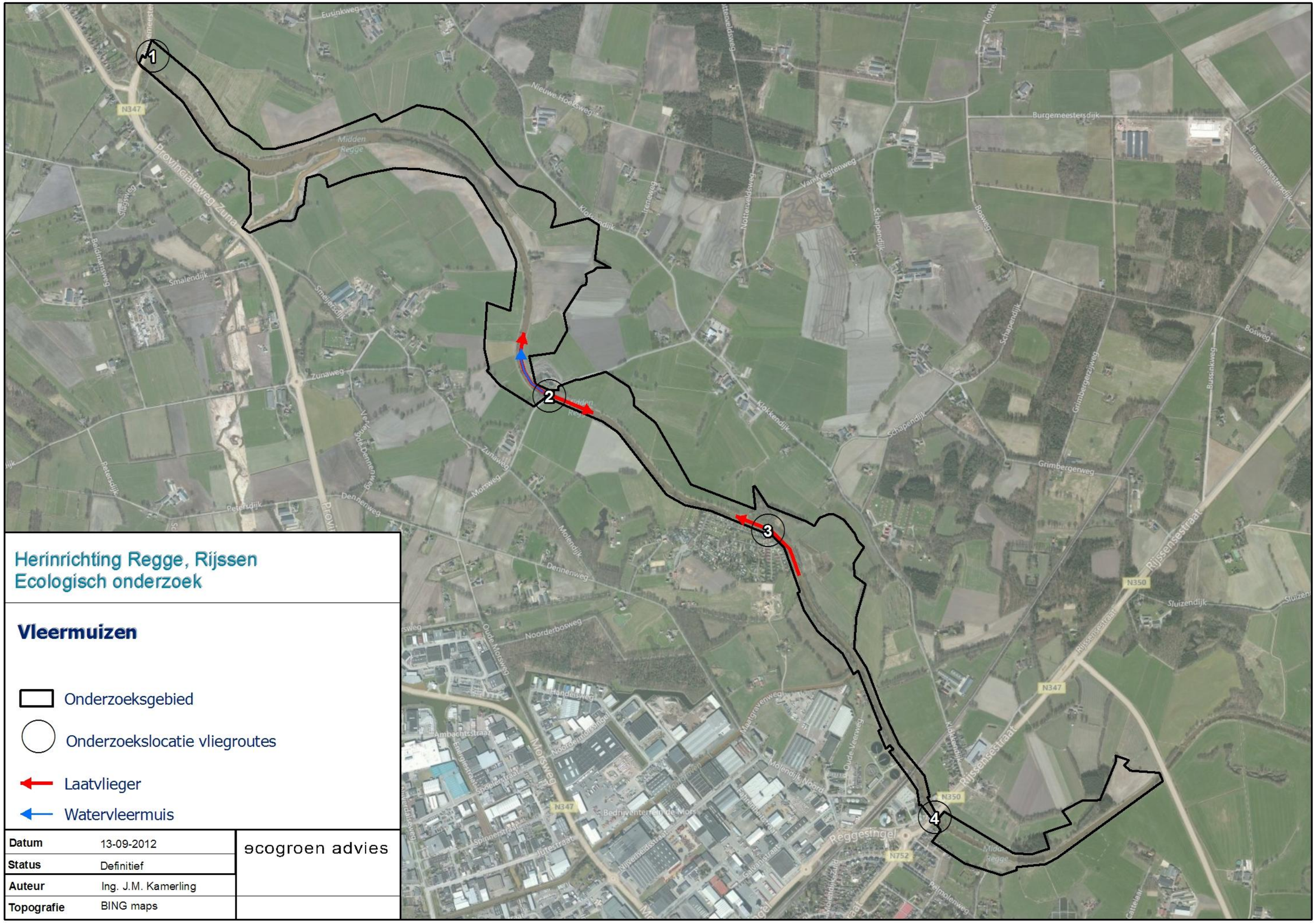

Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek

Vleermuizen

Onderzoeksgebied

Onderzoekslocatie vliegroutes

Laatvlieger

Watervleermuis

Datum	13-09-2012	ecogroen advies
Status	Definitief	
Auteur	Ing. J.M. Kamerling	
Topografie	BING maps	

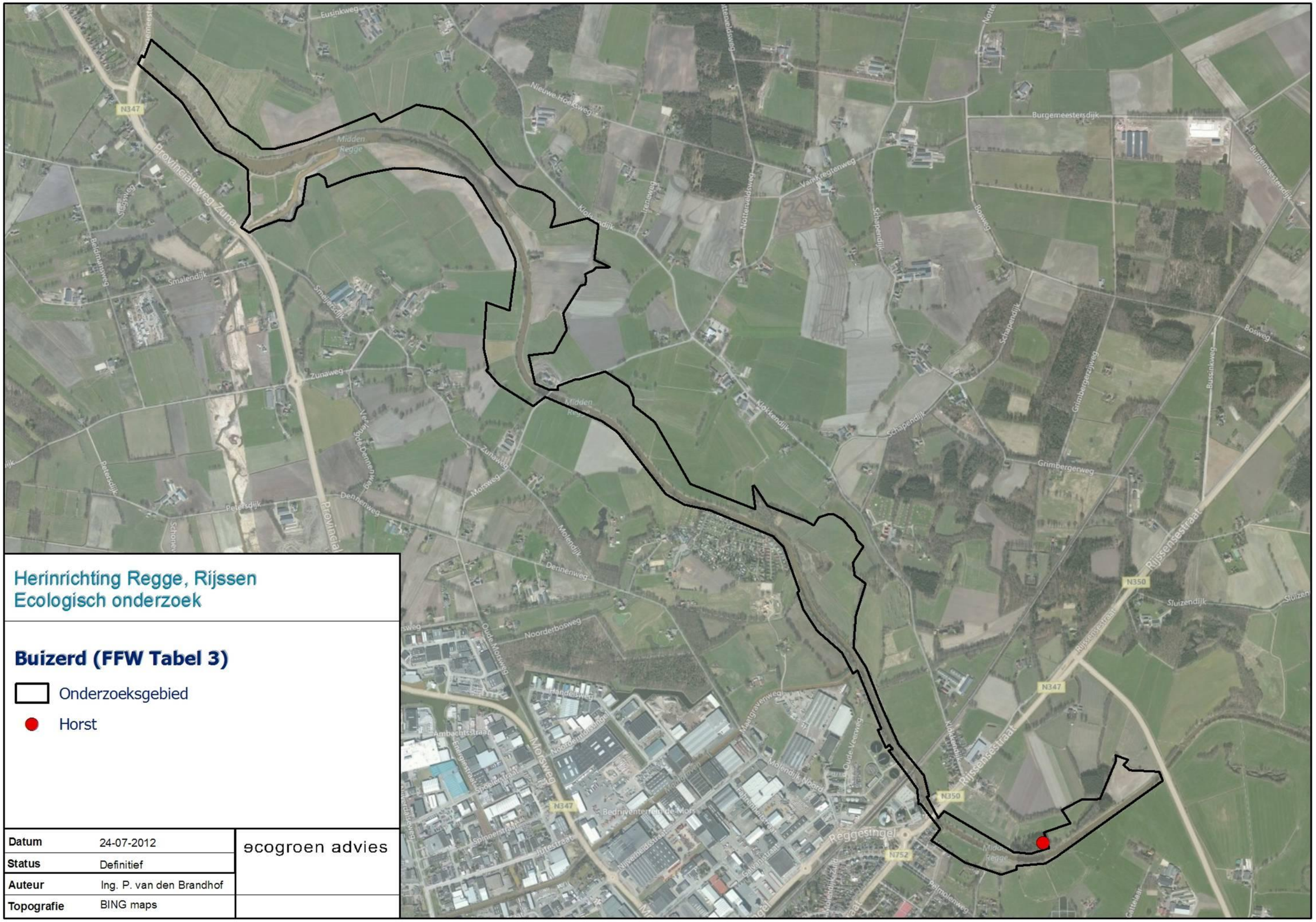

Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek

Buizerd (FFW Tabel 3)

Onderzoeksgebied

Horst

Datum	24-07-2012	ecogroen advies
Status	Definitief	
Auteur	Ing. P. van den Brandhof	
Topografie	BING maps	

Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek

Kleine modderkruiper (FFW tabel 2)

- Onderzoeksgebied
- Vangstwaarneming (2012)
- Vangstwaarneming waterschap (2007)

Datum	24-07-2012	ecogroen advies
Status	Definitief	
Auteur	Ing. P. van den Brandhof	
Topografie	BING maps	

Herinrichting Regge, Rijssen
Ecologisch onderzoek

Grote weerschijnvlinder (RL EB)

Onderzoeksgebied

Zichtwaarneming (2012)

Datum	24-07-2012
Status	Definitief
Auteur	Ing. P. van den Brandhof
Topografie	BING maps

ecogroen advies